Valtiovarainministeriön kirjallinen vastaus tarkastusvaliokunnassa tiistaina 24.5.2016 kuulemisen yhteydessä esitettyyn kysymykseen

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön, jäljempänä *OECD*, malliverosopimuksen mukaan portfoliosijoituksissa osingon lähdevaltiolle myönnetään 15 prosentin suuruinen verotusoikeus. Suomi on pitkälti noudattanut tätä suositusta. Hallituksen esityksessä Eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta (HE 118/2004 vp.) todetaan, että hallituksen esitystä tehtäessä Suomella oli voimassa 63 verosopimusta, jotka kattoivat muun muassa kaikki OECD-valtiot sekä kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot Kyprosta lukuun ottamatta. Portfoliosijoituksissa osingon lähdevaltiolle myönnetty verotusoikeus vaihteli nollan ja lähdevaltion sopimuksessa rajoittamattoman verotusoikeuden välillä. Verotusoikeus oli neljässä sopimuksessa yli 15 prosenttia, 43 sopimuksessa 15 prosenttia ja 16 sopimuksessa vähemmän kuin 15 prosenttia.

Samassa hallituksen esityksessä ehdotettiin otettavaksi käyttöön hallintarekisteröidyistä osakkeista saatujen osinkojen lähdeverotukseen ns. yksinkertaistettua menettelyä. Siinä hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta perittäisiin lähdeveroa 15 prosenttia tai verosopimuksen edellyttämä tätä suurempi määrä, jos maksajan riittävän huolellisesti varmistaman tiedon mukaan osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että verosopimuksen soveltamisen riittävä edellytys on se, että maksaja tai oikeammin tilinhoitaja yhteisö saa omistusketjun kautta tietää saajan verotuksellisen asuinvaltion. Verosopimuksen mukaisen 15 prosenttia alemman veron periminen sen sijaan edellyttää aina lopullista osingon saajaa koskevien tietojen esittämistä.

Valitsemalla yksinkertaistetulle menettelylle rajaksi 15 prosenttia mahdollistettiin sen laaja soveltaminen, mikä oli hallituksen esityksen tarkoitus.

Hallituksen esityksessä todetaan vaikutusten arvioimisen yhteydessä, että järjestelmän vaikutuksia muun muassa pääomamarkkinoiden kehitykseen, verotulojen kertymään ja verotuksen oikeellisuuteen sekä yleisesti että yksittäistapauksissa seurattaisiin esimerkiksi Verohallituksen antamien raporttien perusteella.

Verohallinto on julkaissut kesällä 2010 raportin nimeltä *Hallintarekisteröidyille osakkeenomistajille maksettujen osinkojen lähdeveromenettelyn yleisanalyysi*. Raportissa todetaan verovalvontaa vaikeuttavaksi muun ohessa lähdeveron yksinkertaistettu ilmoitusmenettely ja osin epäselväksi koettu verovastuu.

Valtiovarainministeriössä ollaan luonnostelemassa lähdeverolakiin muutosta, jossa Verohallinnon huolenaiheet otetaan huomioon.

Timo Annala
VM/vero-osasto